

Udskriftsdato: 14. december 2025

2015/1 BTL 97 (Gældende)

Betænkning over Forslag til lov om ændring af lov om retshjælp til indgivelse og førelse af klagesager for internationale klageorganer i henhold til menneskerettighedskonventioner og retsplejeloven (Ændring af betingelserne for retshjælp og indførelse af klageadgang til Procesbevillingsnævnet)

Ministerium: Folketinget

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om retshjælp til indgivelse og førelse af klagesager for internationale klageorganer i henhold til menneskerettighedskonventioner og retsplejeloven

(Ændring af betingelserne for retshjælp og indførelse af klageadgang til Procesbevillingsnævnet)

[af justitsministeren (Søren Pind)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 16. december 2015 og var til 1. behandling den 22. januar 2016. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 6. november 2015 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 57. Den 17. december 2015 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 8 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Skriftlige henvendelse

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse fra FAU – Foreningen af Udlændingeretsadvokater.

Deputation

Endvidere har FAU – Foreningen af Udlændingeretsadvokater mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, DF, V, LA, ALT, KF og SIU) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Alternativets medlem af udvalget lægger vægt på, at det oprindelig formål med retshjælpsordningen opretholdes, således at det anerkendes, at det kan have store omkostninger at udarbejde en klage, og det derfor ikke bør være en betingelse for at få retshjælp, at en klage er antaget til realitetsbehandling eller er endeligt afgjort. På den anden side er det heller ikke hensigten, at det offentlige skal betale udgifter til åbenbart grundløse klager. Sådanne klager bør der derfor ikke ydes retshjælp til. Da det på nuværende tidspunkt kun kræves, at klageorganet henvender sig til den danske stat om såkaldte retlige bemærkninger, forudsætter retshjælpsordningen, at klageorganerne overvejer klagens genstand inden de retter henvendelse. Praksis viser, at dette ikke er tilfældet, hvilket bevirker, at der bliver ydet retshjælp til reelt grundløse klager, og at klagesystemet får natur af en ekstra ankemulighed.

Alternativet finder det hensigtsmæssigt at det gældende kriterium, suppleres med et yderligere kriterium om, at klager har rimelig grund til at føre klagesagen. Alternativet er endvidere tryk ved, at denne

vurdering foretages af Civilstyrelsen med en klageadgang til Procesbevillingsnævnet. Det bør, for at bevare den oprindelig tanke med retshjælpsordningen, desuden i lovforslagets bemærkninger nævnes, at Civilstyrelsen og Procesbevillingsnævnet skal lægge det pågældende klageorgans praksis til grund for deres afgørelse.

Et *mindretal* i udvalget (EL, RV og SF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Enhedslistens, Radikale Venstres og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget kan ikke støtte lovforslaget. I en tid, hvor der i kraft af regeringens lovstramninger på udlændingeområdet er en stigende international kritik af menneskerettighedssituationen i Danmark, er det ikke rigtigt at begrænse adgangen til retshjælp for de mennesker, der vil klage over Danmark i FN-systemet. Partierne finder det ikke dokumenteret, at der er for mange grundløse klager og mener, at det er kritisabelt at fremhæve hypotetiske og irrelevante eksempler, jf. svaret på spørgsmål 8, som giver et misvisende billede. Efter partiernes opfattelse er de udgifter til retshjælp, der fremgår af Civilstyrelsens opgørelse i svaret på spørgsmål nr. 7, ikke for høj en pris at betale for retssikkerhed.

Et *andet mindretal* i udvalget (IA) vil ved 3. behandling stemme hverken for eller imod lovforslaget.

Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

Peter Skaarup (DF) fmd. Peter Kofod Poulsen (DF) Susanne Eilersen (DF)

Kenneth Kristensen Berth (DF) Martin Henriksen (DF) Tilde Bork (DF) Preben Bang Henriksen (V)

Jan E. Jørgensen (V) Britt Bager (V) Kristian Pihl Lorentzen (V) Hans Christian Thoning (V)

Michael Aastrup Jensen (V) Henrik Dahl (LA) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Søren Pape Poulsen (KF)

Simon Kollerup (S) Kaare Dybvad (S) Mette Reissmann (S) Mogens Jensen (S) nfm.

Rasmus Prehn (S) Trine Bramsen (S) Pernille Skipper (EL) Henning Hyllested (EL)

Josephine Fock (ALT) Sofie Carsten Nielsen (RV) Emrah Tuncer (RV) Lisbeth Bech Poulsen (SF)

Aleqa Hammond (SIU) Aaja Chemnitz Larsen (IA)

Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	47	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Tjóðveldi (T)	1
Alternativet (ALT)	9	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 97

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra justitsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Udkast til betænkning
5	Henvendelse af 9/2-16 fra Foreningen af Udlændingeretsadvokater - FAU

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 97

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvilke muligheder ministeren ser for at højne kvaliteten af komiteernes arbejde, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, i hvilke andre lande der ydes retshjælp til personer, der klager til internationale klageorganer, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om der er andre lande, som inden for de seneste 10 år har indført eller afskaffet en lovregel om retshjælp til personer, der klager til internationale klageorganer, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om andre lande har oplevet en tilsvarende stigning i antallet af klager til FN-komiteerne som den, der er beskrevet for Danmarks vedkommende, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om at redegøre for omstændighederne i de sager, som Danmark i 2015 har tabt ved FN-komiteer, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om, i hvor mange sager Danmark siden 2010 har tabt ved FN-komiteer, og hvor asylansøgere har fået medhold i, at de danske myndigheder har forsømt at foretage en torturvurdering, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om år for år for perioden 2010-15 at redegøre for de samlede danske udgifter til retshjælp i sager ført ved henholdsvis Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og FN-komiteer, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm., om ministeren vil redegøre for, om der er søgt og opnået international retshjælp i sagen M. K. D. A-A mod Danmark ved FN's kvindekomité, til justitsministeren, og ministerens svar herpå